

Marie Nielsen Gøgsigs erindringer

Skrevet i 1984

Januar 1984

1.

Jeg kunde sække mig at skrive alt ned
om min Barndom. Ungdom og Alderdom.
Jeg er født den 26 Maj 1917 paa pigeby Stak
ved Hjørring (nu Grankov) som datter af Kathrine
og Chr. Stadsen som havde et lille Hus-
mandssked paa 8 hændes Land. Jeg er den
næst yngste af en Fæstendeplak paa elleve, ~~men~~
min Barndom var god men mine forældre var
meget fattige, dengang var der ikke mange penge
mellem folk, mine far kørte Stak ved siden
af at have ejendommen, men det hjente han ikke
ret meget med, vi havde 6 ~~hø~~ Køer og nogle
grise og en Hest samt nogle Høns, og der var
jo mange børn, Mad kan jeg ikke huske at
vi manglede, men jeg havde vi meget lidt af,
laant af hende som vi skulde i Skole.
Jeg husker ikke saa meget for min Skoletid,
men jeg synes at kunde huske at min Mor
laa i Barselseng, det maa jo have været efter
min lillesøster Ellen. Den første dag jeg kom i
Skole husker jeg tydeligt, der var nogle af de
andre børn der sagde at jeg var kæreste med
en dreng, hvem drengen var ved jeg ikke jeg
kendte jo ingen. Det var Lene Jensen pigeby skole
jeg gik til, i en 10-klasse skole med en Lær-
er 44 børn, de første 3 var skulle vi gaa i
helt klasse, som det hed dengang, og da skulde
vi bare gaa i Skole om torsdagen om vinteren, og
om sommeren hver dag undtagen 2 formiddage om

Ugen, da skulde stær klassen gaa i skole, de skulde
 jo hjælpe til derhjemme om Sammenen, men saa
 skulde de til gengæld gaa hver dag om Vinteren
 indtage torsdag, og det var til kl 4 om eftermiddag
 og Fredag med. vi skulde jo gaa, der var der ingen
 der havde cykler, eller de blev kørt i Bil, vi
 havde vel cirka 2 km til skole, og om Vinteren
 kunde det nok være drøjt at gaa saa langt, vi
 havde jo heller ingen gummestøvler men gik i
 sko, saa kunde vi til blive våde om
 fødderne, men Mor kam sammenholdt glæder
 fra kampen i skolen om Morgenen saa
 var de varme at kamme i, men naar det var
 Sne var vi altid nødt til at gå på fødderne naar vi
 kam i skole, derfor havde vi vel ogsaa saa
 til Chupine og handpine, det led vi meget under
 da vi ~~for~~ jo aldrig fik gjort noget ved vores
 bender, indtage naar vi havde haft handpine
 længe nok, saa maatte vi have dem rykket
 ud, men saa skulde det jo være meget slemt
 for det kastede jo penge og dem havde de
 ingen af. Vi var nok en 6-7 børn hjemme, de
 store kam jo id at tjene saa snart de blev
 konfirmeret og drengene var jo ud at være hyrde-
 dreng om Sammenen, det var ikke ret meget plads
 til saa mange, vi havde kun en stue og et
 sovekammer, saa vi saa en tre fire børn i en
 seng, og Far og Mor havde den mindste imellem
 sig i den anden seng, og saa havde vi en

3.

spaldbank inde i skien, det var en der kunde
rykkes ud saa kunde der ligge et par Børn
deri om Katten, og om dagen hængte vi saa den
tit at sidde paa der var jo laag paa den.
Min Skolgang var jeg glad for, jeg havde aldrig
besvær med at lære det vi skulde, der var Regning
der kneb det lidt, da jeg skulde tit at regne de
svære regnestykker, men vi blev heller aldrig rigtig
iundervist, der var ikke noget der hed at vi
skulde følges ad allesammen, det var bare om
at regne saa meget som muligt, og havde vi
en Facitbog, var der samtidigt vi bare skrev
facilet op paa tavlen, og gik op at blive stilt i
det, det har jeg fortrudt mange gange, men
det kunne man jo ikke saa meget paa, naar man
ville følge med de andre børn, læreren kunde
jo ikke naa at hjælpe saa mange børn i en klasse
si skulde gaa i skole i byrder, og naar saa vi
blev konfirmeret skulde vi ud at tjene jødene
selv, og bøj og cykle skulde vi jo ogsaa tjene
til men Lønne var ikke stor dengang. Det var
aldrig mig der skulde hjælpe min far naar der
skulde laves noget inde i Stalken, og hjælpe til
med at malke køerne kam jeg ogsaa tit, min
far kunde jo ikke malke, det var ikke noget
Standsfolkene befattede sig med dengang, det var
kvindernes arbejde, saa naar min storbror i
Barselseug skulde Nalakanerne malkes, jo
saadan var det bare. Jeg var meget interesseret

i Alverne som var og var og var og var og var
 ring der altid skulde hjælpe, Sognes menester
 har aldrig prøvet at malke en Ida, jeg brægte ogsaa
 Hestene da vi fik to heste, var det altid mig der
 skulde hjælpe min far i Stallen ogsaa, men det
 var nok fordi jeg altid havde lyst til det derude
 jeg skulde jo have været en drung, Forliges kunde
 vi børn jo ikke, men det var især Esna vi
 andre vil drille, det var nok fordi hun altid
 blev saa gal naar vi drillede hende. Det var
 ikke altid let for min Mor at have saa mange
 børn og saa lidt penge til det daglige. Om Aftenen
 inden vi børn skulde i seng, skulde vi jo have
 kisset inden vi skulde til ro, saa fulgtes vi
 ad ind i Flastalden (Næret) som det blev kaldt
 dengang, og saa sad vi paa rad allesammen
 bag ved Kæerne og jarnkede vores modkæ, maaske
 ogsaa der var nogen af os der skulde have stort
 men det foregik paa samme maade, vi kunde
 jo ikke til V.B., eller badetøser dengang. Karl
 min bror der var 2 Aar ældre en mig, var nok
 ham jeg havde mest med at gøre, vi legede meget
 sammen, legetøj havde vi jo ikke noget af i den tid
 det vi selv kunde finde paa at lave, vi lavede
 Drikke af Rær, lavet en Smør i en papaste og
 saa kørte vi rundt med det, Drengene havde
 Køer og heste af pinde af sten, saadan var det
 bare dengang. Julegaver fik vi jo aldrig
 jeg glemmer aldrig da Karl kom ind at høre

5

Da gav han Elva og mig et Løddaspil til Jule, det
Kostede 50 Øre, det er nok en af de bedste
Julegaver jeg har faaet. Men siden mine ældre
søskende kom ind at hjene, gav de vi smaa en
lille ting, mine forældre har jeg aldrig faaet en
Julegave af som barn, men det tænkte vi jo ikke
paa meget paa dengang, saadan var det jo, der var
jo ingen penge at købe for det vidste vi jo, men
gudskelov blev der bedre tider da jeg kom i konfir-
mationsalderen, og da var der saa min Elva og
mig hjemme, da synes jeg at jeg kom hilske de
fik det lidt bedre afkramet. Da jeg blev konfirmeret
harde vi jo familie hjemme, der var ikke meget
plads, men der var der ingen snak om at vi
ikke kunde være der der, det gik altid, vi ryddede
Sovekammeret længere ind og saa blev der plads
saa vi kunde sidde derinde og spise, hvad vi
spiste kom jeg ikke hilske, men det var vel pølse
og en slags Dessert. Om eftermiddagen kom vores
Lars Jensen og hans hustru en tur, de tog ind
til Konfirmationen for at sige sit lykke, det var
en stor begivenhed naar en Skolelære kom paa
Besøg og især i et fattigt hjem, men den Skole-
lærte kom, og det tror jeg vi satte meget pris
paa. Jeg tror jeg fik 40 Øre i konfirmationsgave, en
fin taske ad mine tante og Onkler, det var en
sort Lækkertaske, som vi skulde gaa ned under
Armen. Jeg fik ogsaa to brikke det var
jo var saadan en lille lit ting og den

Jeg meget glade for, for jeg havde vi jo ikke
 ret meget af. Jeg skulde ikke ud at tjene lige
 med det samme for Ema havde faaet en dring
 Læst for og ham skulde jeg hjælpe med at passe,
 for Ema skulde jo ud at tjene igen, og Drengen
 blive hjemme hos min Ofter og Far. Han var en
 meget urolig Gist, og vel ogsaa en del forkalst, saa
 ham døjede jeg meget med. Jeg glæde vist at
 skrive at Karla og mig var barnepige med paa

Vandværket Det var endnu jeg blev konfirmeret.
 Vandværksbestyrer Pedersen havde et barnebarn
 derhjemme, og kunde skaffede Karla og mig til at
 passe paa. Pedersen var en meget flink og god
 Mand, men ham var en vare Kalling meget
 fedt og luftefuld. Jeg var med oppe at faa
 Lise fotografert i Hjørring, jeg tror nok det var
 en af de første Gange jeg var i Hjørring og prøvede
 at køre bil. Vi børn der havde saa langt til

Skole at vi ikke kunde saa at gaa tjene
 om Gløddagen, saa havde vi en kime fritværelse,
 Lene Jensen fik en Bil, og hun tog os sammen med
 med til Hjørring om Gløddagen, det var en oplevelse
 for vi børn, vi havde jo aldrig set Udskejelings-
 damer i Vinduerne saa det var spændende at
 køre igennem Gøteborggade. Dyr har jeg altid været
 meget glad for, og derfor var jeg meget ud
 at hjælpe med dem, malke kunde jeg selv
 for jeg blev konfirmeret, saa kunde jeg
 altid hjælpe mine Ofter. Jeg tror nok at

havde en god Samfundsmøde, hvilket fra at vi
 levede i små huse, jeg mindes aldrig at vi
 fik lidt nogen af os, men den Aften viede min
 far gerne selv, og var vi ikke stille nok, det var
 jo ikke nemt naar der var saa mange, saa
 kunde far os med at komme med Pernille, men
 jeg kan aldrig huske at nogen af os fik den
 at mærke. Naar vi engang imellem havde fremmede,
 det var en stor begivenhed for os børn, saa
 blev der læst op ad en bog, og det var

Pedersen Vandværket der læste op, og jeg kan ogsaa
 nu sang i Sangbogen, vi skulde saa væk pænt
 stille og opfører os ordentlig saa fik vi lov at
 være oppe længe den Aften. Pedersen Vandværket
 var roslig og gjorde meget for de små
 Husbønder, og min far fik han ogsaa overtalt til
 at komme paa Casaldemateralerne, saa det er mærk
 derfor jeg altid har talt ^{for} de små i Samfundet.

Særlig efter min Konfirmation passede jeg
 Anne, Emsas dræg og hjalp til herhjemme, en
 ting ^{jeg} ~~der~~ aldrig glummer var da Emsa skulde
 ud at tjene, igen, da havde hun hørt en ad
 min lilles med sig, og den blev helt ny, da
 gik jeg for der var ingen der havde spillet mig
 den hun maatte paa den, men ~~hvor~~ havde
 selvfølgelig krævet til den, men det kunde
 jeg nok ikke forstaa den gang. Særlig efter at
 jeg Konfirmeres fik jeg saa plads til
 Drivskolen, Viskrugsgaarden som Børnegerne

O skædede have 15 kr om Afaanden, Drivskolene
 var hjemme og fiske mig, man syntes det var nok
 med 12 kr om Afaanden, men min far kaldet
 paa de 15 kr. og jeg fik Pladsen, det var det
 November 1933. Jeg boede saa i Utkøbsgaarden i 2 Aar
 og det var jeg meget glad for, først som Barnepige
 og andet Aar som Skiepige, da havde de faaet 3 børn og
 det blev en nykonfirmeret pige der saa blev Barnepige,
 den plads var jeg meget glad for, jeg havde godt
 her derude, og fru Drivskolene var meget glad ved
 mig, hun forærede mig en ny kjole til min fødsels-
 dag, det kan jeg aldrig glemme den var lysblaa, vi
 havde fri hver fjortende dag Lørdag eftermiddag, og saa
 om Aftenen naar vi havde vasket op efter Aftenen,
 indtoges hvis Drivskolens skulde i Byen saa skulde
 vi være Barnepige paa værnene, vi gik saa i seng
 i friens seng, og hvis værnene var saa var vi
 ogsaa til de kamt hjem, saa maatte vi op, og op
 paa vores Kammer i vores egen Seng, og om

Vinteren kunde det godt være kaldet, da jeg aldrig
 har prøvet at have varme paa værelset. Da jeg
 havde vant det i 2 Aar, kam jeg efter at jeg vilde
 have en anden plads, skønt fru Drivskolene tilbød
 mig at ~~staa~~ blive Kokkepige, men det kunde jeg ikke
 jeg var jo ikke mere en 17 Aar dengang. Den

15te november var flyttedag, og da grad boede jeg
 og fru Drivskolene da vi sagde farvel til hinanden
 jeg var jo kammet til at holde af hende
 og Drivskolene gav mig 10 kr skøde da jeg

brugt min Lære, jeg fik en ny bratke mens jeg
 var der, og den kostede 30 kr, det var jo 2 Høvedes
 Lære, og en brugt bratke kostede 35 kr, den havde
 jeg ogsaa faaet om Sammen. Der var ikke penge
 til at kunne sit Bal for, saa jeg var nok ikke
 sit Bal for jeg var omkring 18 Dage, men fru Drinsthaler
 gav at en Biografbillet vi tre piger en Aften det
 var første gang jeg var i Biografen, jeg husker det
 tydeligt endnu, det var „Barken Hargretha af Danmark“
 filmen hed, saadan en forestilling glemmer man
 nok aldrig i sit Liv. Den 1ste November 1934 flyttede
 jeg saa til Skolthalen en gaard ikke langt derfra
 hos Jakob og Pils Jærskere, der skulde jeg
 arbejde 10 Uger 2 gange daglig, og det fik jeg 35 kr
 om Ugen for, saa det var jo noget mere end
 jeg var vant til. Det var ogsaa en god plads
 men jeg længtes tilbage til Viskrupgaard og efter
 børnene der, saa jeg besøgte dem tit. Der var en
 fodermester der, han fik jeg lig paa og vi blev
 kærester, som det hed dengang, det var Hans som
 jeg senere blev gift med, det var et bekendt Dyr, vi
 var jo sammen hver Dag. Hans havde tjent der
 i fire Dage som fodermester, han var jo 10 Dage
 ældre end mig, men vi holdt sammen, om
 Sammen forærede han mig en ny Lykel, og økonomisk
 som han var hjalp han mig til at jeg fik 100
 kr sat i banken, det var mange penge dengang
 Til at begynde med var jeg ked af at være
 der, der var en Flakkepige som hed Lida og hun

fædtede saadan for Jøstesen, men heldigvis fik
 de Qjeme op for hvoadaa him var, og Hans tog
 jo ogsaa mit parti, saa jeg blev meget glad for
 at vare der, og jeg tror ogsaa det var gensidigt, men
 jeg vilde gerne vare fri for at malke, saa jeg søgte
 en anden plads til November, men Jøstesens var
 med til vores Bryllup. Til November 35 flyttede jeg
 saa til Bidskuggaard ikke langt derfra, der skulde
 jeg vare suveræn men ikke malke. Det var et par
 helt unge Stemmer der lige var blevet gift.

Hans og Niels Dage Christensen, him var meget
 ung 19. Der og jeg var 18. Der saa vi var jo meget
 unge begge to. Der kunde jeg ikke rigtig falde
 til, jeg længtes efter Hans han var jo flyttet
 hjem til mine forældre, og ^{gik} der saa daglige-udbyde
 forskellige steder. Paa Bidskuggaard var der helt
 anderledes at vare, meget sparsam med Staden, og
 naar de rejste i Byen blev alt laast og lukket saa
 kunde vi kun vare i Rådhuset og Folkets Hus, det
 var jeg jo ikke vant til, og sagde det til dem
 men det var him vant til hjemmefra og oodaa
 skulde det vare, jeg blev der aaret ind, men da
 jeg rejste derfra November 1936 grad jeg ikke, det
 var det længste Der jeg havde mens jeg var
 ude at tjene. Jeg har altid senere haft forbindelse
 med dem jeg tjente hos og har besøgt dem. Niels
 Dage fra Bidskuggaard var en meget flink Mand
 men Hans & Hans kunde jeg ikke rigtig ind i
 vi kom da hinanden nærmere i det senere.

Til November 1936 flyttede jeg fra Bidstrupsgaard, og
 gik til mine forældre paa piglsig Havn, Tans
 og mig skulde jo giftes, og det blev den 23
 November 1936 i St. Olaf Kirke i Hjørring, det var
 en Søndag. Brylluppet blev altid holdt den Søndagene
 dengang, det var Pastor Langhoff der nede ^{op} i Havn
 havde ogsaa døbt og konfirmeret mig. Lige min
 store Broder var med mig i kirke, da min far
 ikke var med, jeg husker heller ikke om min
 Mor var med i kirke, Langhoff holdt en
 pæn Tale, og især bemærkede han at vi var
 gaaet til Tilsyn, den Søndag der blev lyst til
 bryllup for os ogsaa det er en "saga blåt", mit
 men ^{nuancer} sodan var det dengang 14 dage før, der var
 jo ikke den gik til Peters dengang, blåt en fire-
 stemmer saa det var jo en begivenhed for Præsten
 at vi unge stemmer gjorde det. Præsten sagde i
 sine Tale at Marie havde valgt den gode del, og
 det var ogsaa rigtig, der er vist faa der har
 levet saa godt et Ægteskab som os. Huses og
 mine søskende var herhjemme og spise, der var
 en 30 Mennesker med til vores bryllup, og der var
 lidt plads, men vi kunde nok faa plads alle.
 Jeg kan huske at Huses far holdt Tale, og det
 var jeg glad for, for han bod mig velkommen
 i familien Gøgsig, min tante Line havde læst en
 Lang til os det var jo ikke saa brøget den
 Gang. Jeg var jo ikke ret gammel 19 1/2 år da
 jeg blev gift, men Hans var 29 år, saa han var

6 Jo en moden mand, skulde giftes inden han
 blev 30 Aar, det havde han vaddet med Tante
 om at han nok skulde blive. Den 1ste December
 1736 skulde vi rejse til Galland, som beskriver
 hos en lille gaard i Fredensborg, det var en Løge
 fra Håbenhave der ejede den, og saa blev den
 drevet med beskriver min bror Cyria og hans
 Hane havde været der i flere Aar, saa vi fik
 Pladsen efter den. Det var saa min første rejse
 udenfor Vendsyssel, saa jeg var lidt
 brykket da vi tog afsked, men nygift var jeg
 jo og havde min Mand hos mig, saa havde
 jeg hurtigt til det. Vi havde det meget godt
 kunde gøre som det passede os, da vi kom
 var der 3 Heste og jeg Nor 3 Kæer, men dygtig
 Landmand som Hans var kom den gang i
 Landbruget, vi fik flere Kæer og grise, og Jorden blev
 rigtigt behandlet saa det kom til at give Penge
 6 Doktor kunde ogsaa se at det blev rigtig
 drevet, vi fik 150 Rk om Aarsuden i Løn, og det
 kunde vi nemt klare os for og endda spare op.
 Gærdanerne var meget smukt, lige ved siden
 af Fredensborg Slot, og ned mod Esrum Sø, med
 Grib skare i baggrunden. De 10 Aar vi var der
 nød vi rigtig, vi havde jo ingen børn, saa vi
 afledte meget tid at se noget om Jorden
 Hans var meget ivrig fodboldspiller, og saa
 6 blev stærkt optaget i en Bolaklub og
 med den tid var de skide stille

vi kom til at hende mange stemmer de da
 30 år, vi var derover, og fik mange gode venner,
 men det rykkede jo noget i os, vi vilde gerne
 have vores eget Landbrug, og da mine forældre
 vilde sælge, de syntes de var med at blive for
 gamle, og gerne vilde have et hus i Hjørring.
 rejste vi hjem og købte ejendommen paa Fjølby
 mark. Gaarden vi var beskrevet paa ved Deemingsens
 Kæring, vi var derover at se den 30 år efter, men

da var der kun Verandaen tilbage, det var his og
 doge den købte med os derover, vi havde en Uge
 laa i kist sammen med dem, og købte saa rundt
 at saa de steder vi kendte derover, det var vores
 første ferie i 30 år, Jens Erik og Birthe boede her
 saa længe, og Richards hjalp dem med at passe
 dyrene, men jeg var glad da vi kom hjem igen,
 jeg var glad ved himmel, men var lige saa glad da
 vi kom hjem igen. Vinteren 1938 var vi beskrevet

hos Hanses Onkel i St. Gøssig, men hit Maj
 1939 rejste vi herop, boede sammen med mine
 forældre om Sommeren, og 1 November 1939 over-
 tog vi Ejendommen her og mine forældre
 flyttede til Hjørring. Laa begynder der et nyt

Afsnit af mit Liv, jeg ventede vores første barn, og
 det var vi jo meget glade for, vi havde jo været gift
 i 3 1/2 år. Vi har nu købt mit hjem i Hjørring
 paa Fjølby Mark paa 8 händers land, men 5000 kr.
 6 der var 6 händers 2 heste og nogle gøse saa nu
 skal vi mere at være selvsikende om den

6 meget plads saa Hans begyndte snart at bygge.
 vi havde den Sammenbygget et stykke, det Lødder,
 og havde en anden Hestebald, saa vi kunde faa et
 Rødder, den forresten havde vi Hækket den, der
 var et spækkammer det lode vi det Hækket, saa
 vi fik et stort Hækket med nyt bord og guler,
 inden jeg skulde hørte, det skete den 6 April
 1940, vi fik en dring fra 8 og 10 pind og velkøbt
 det var jo en stor begivenhed og glæde var vi begge
 to, og han fortalte jeg uden Løge eller bedømmelse, da
 Jordmoderen sagde at saa ring og stak den
 jeg var, kunde jeg sagtens klare det, jeg skulde
 høre fra min Mor hun havde født 11 børn
 inden bedømmelse, saa det var da ikke noget at
 tale om, og saadan blev det, og det gik da ogsaa
 fint, Maria min Søster var her, Løjtnant Højte
 var ikke at standse skulde være med, saa Hans
 var slet ikke inde for det var overstaaet. Men
 den 9 April fik vi jo nok vores mest kiste
 Opdraget, da vi blev besat af Tyskerne, vi kunde
 ikke forstaa den var saadan en Støj, saa opdagede
 vi jo det var tyske Bombeflyvemaskiner der skulde
 op og besatte Norge ogsaa, det var en trist dag,
 den Officer skulde alt mærkeløst saa Hans
 maatte sloa Lekke for Vindierne der maatte
 jo ikke ses Lys indefra. Det var da ikke saa længe
 saa skulde vi have rationeringskort, og der var
 6 mange ting vi slet ikke kunde have. Løge
 for den lang tid vi slet ikke kunde faa.

Det var fire svare der for Danmark, og herude gaa
 Landet markede det jo ikke saa meget, det var mere
 inde i Byerne, men der kom sammestider høje Faldaler
 og id, og der var jo ogsaa mange i Hæring. Loo gik der
 der hvor vi var besat af Tyskerne, det var fem
 trænge der, men vi markede ikke saa meget her det
 herude paa landet, det var mest inde i Byerne der
 skete noget, men Tyskerne holdt jo naturligvis her
 omkring os, saa vi kunde sammestider se de loo og
 kravlede imellem træerne. Den 5 Maj 1945 kom der
 befrielsen, den dag glemmer man aldrig, det er nok
 den Oplevelse som har sat et minde for livet. Kl 8
 om Aftenen kom min søster Laila hjem, hun
 kunde ikke være hjemme skule op og fortælle os det
 og glade var vi alle, folk strømmede ud paa gade og
 rejste og omfavnede hinanden, vi synes jo slet ikke
 vi kunde gaa i seng saa skøn en forårs-aften.
 Hans og mig maa jo ogsaa have fejret det siden
 vi kom i seng, for lige 9 Aftener efter fik vi
 Birthe, jeg havde jo altid sagt at vi ingen Børn
 skulde have mens vi var i krig. Vi havde jo ogsaa
 gjort os forberedelser til kamp, Naboerne her omkring
 og Hans lavede en stor Beskyttelsesrum i idkanten af
 vores mark, og jeg havde en kuffert med Tøj og nogle
 madvarer der stod parat, saa vi kunde gear derned
 hvis vi blev ramt, men heldigvis slap vi for det.
 Måske dag d 5 Maj var der vist ikke ret mange der havde
 Mavet, folk strømmede til Hæring, og vi gik ned
 ad Potergade rygende og med flag i Lønden.

• overalt, men nogle Tiggere var der jo ogsaa imellem
 det gik jo ud over nogle mennesker som var blev
 skudt af tyskerne, men vores frihedskæmper kom frem
 af skjuleskeden, og blev hyldet, og vores Politisk og
 fanger kom hjem igen, men mange havde bage
 skade af fangestaket, saa der var nogle som døde
 de havde jo nok power for lidt at spise i den tid
 de sad inde, og de havde jo lidt meget, men saa
 var der ogsaa nogle andre danskere som havde gaaet
 • tyskerne kaldte dem kaldte de, hippier det var
 ikke gode danskere, hvem man forstaa at de vilde
 gøre det imod deres Landsmand. Der var ogsaa mange
 piger kaldet (fæltmodresser) der fik deres ryg for og
 fik Haar klippet af. - det var om krigen nu vil
 om hvordan det gik efter den tid.

Saa gik Tiden efter krigen, vi kom til at bage
 meget del i Husbandsforeningens arbejde, Hans kom
 i Bestyrelsen, og senere som formand, det var han
 i mange Aar, og rejste meget omkring med foreninger
 der var paa 2- eller 3 dages rejser, og til havde vi
 andre Husbands eller Koner, indtaget her for retten
 og saa skulde Hans med dem rundt igen næste
 dag, saa det blev mig der moatte være hjemme og
 passe sagerne mens han var væk. Vi havde ogsaa
 selv mange besøgende for at se vores Landbrug, og
 for nok der har været mange her fra både inde og
 • Udlænd, skammeligt at vi ikke anskaffede os en
 gæstebog, saa kunde vi have set paa den hvor

vi var blevet gamle, men det tænkte vi ikke¹⁷
 over denne gang. Hans var også i besyrelsen for
 Andelsmøjet, Kathrinelund, og der skiede han
 jo også sit afsked, han maatte jo være glad
 at han havde en Hane der var meget interesseret
 i Landbrug og kunde gusse dyrene mens han
 var vak. Jeg tog jo også del i arbejdet indse
 for husmandsforsningen, var med i Husholdnings-
 arbejdet og senere i 4 H. Tiden gik og vi havde
 meget at lave, Børnene voksede op, og han
 også til at hjælpe til, men Børne var ikke
 rigtig interesseret i landbrug, og da han blev
 konfirmeret kom han i lære som Hålmænd
 ned ved mine søster og broder i Tøby, saa havde
 vi Birthe hjemme, hun kom i Skole i Hjørring
 og tog Handelskole-eksamen, og fik Læreplads-
 hos Guldsmid Hassing i Hjørring. I 1950 begyndte
 vi med at lave Stjebekalder og Støddingsplads
 og bygge laden, og saa byggede vi næsten hele
 indbygningerne op, saa vi fik nogle gode og
 mere moderne bygninger, Kæstald med fodagang,
 og lavet Håusehus, senere lavede Hans Håusehuset
 om til Grise for vi var ikke heldig med
 Håusene der gik rygdans i den, og Hans har
 ikke været noget for Hans, det var mest Jersey-
 kræene vi gik op i, det var nogle dejlige dyr vi
 havde og de gav en god Gødsel, men de blev også
 passet godt, fik lavet nye Insulase-betinger
 og lavede en masse Insulase af Pottemur i

vilde jo mange Tjekkerøer, det var et meget
 stort arbejde og saa den samlet sammen den 18.
 efteraars, der kunde nok gaa der iger med det,
 nu i vores moderne tid kan det samme arbejde
 gøres paa en dag, men nok ikke saa godt et
 arbejde som vi gjorde dengang med haardkraft.
 Tiden gik og vi fik hele Bjendammen bygget om
 det sidste vi byggede var Skiehus, det gjorde vi
 1961, det var som vi kunde fejre Julebryllups, var

Knap nok færdig med det derfor holdt vi
 ingen Fæst, for vi var færdige. Da Sage blev
 Konfirmand begyndte Hans at være Ophæver
 for Tranfarmatar-foreningen og skulde rundt
 omkring til forskellige husstande og læse
 Maalere af, det var et arbejde som han
 kunde gøre paa en Uge om Aftenerne, og om
 Sommeren hver anden Aftener, det arbejde havde
 han i 15 Aar, men maatte holde op, da han

ikke var rigtig rask havde meget med
 hjertet og havde været indlagt paa Sygehuset
 2 gange. Saa blev vores dyrlige Jesse-køer sægt
 da der var for meget arbejde med at passe
 dem, og Kaskalden lavede om til grise, men det
 gik ikke saa længe, inden det ogsaa fik ende,

saa nu har Udvisene staaet sammen i flere
 Aar. Da Børnene var blevet gift og flyttet
 hjemmefra, og dyrene var væk, havde jeg for
 lidt at lave herhjemme, begyndte jeg som
 Hjemmehjælper for Hæring Idamire da var jeg

vilde jo mange Sukkerroer, det var et meget
 stort arbejde og saa den samlet sammen den 18.
 efteraars, der kunde man gaa der igen med det,
 nu i vores moderne tid kan det samme arbejde
 gøres paa en dag, men man kan ikke saa paut et
 arbejde som vi gjorde dengang med haardkraft.
 Tiden gik og vi fik hele Ejendommen bygget om
 det sidste vi byggede var Skiehus, det gjorde vi
 1961, det var som vi kunde fejre Julebryllups, var

knap nok færdig med det derfor holdt vi
 ingen Fest, for vi var færdige. Da Sage blev
 Konfirmand begyndte Hans at være Opbræver
 for Tranfarmatar-foreningen og skulde rundt
 omkring til forskellige husstande og læse
 Maalere af, det var et arbejde som man
 kunde gøre paa en Uge om Aftenerne og om
 Sommeren hver anden Aftener, det arbejde havde
 han i 15 Aar, men maatte holde op, da han

ikke var rigtig rask havde noget med
 hjertet og havde været indlagt paa Sygehuset
 2 gange. Saa blev vores dejlige Jesper-køen sægt
 da der var for meget arbejde med at passe
 den, og Kaskalden døde om sit grise, men det
 gik ikke saa længe, inden det ogsaa fik vde,

saa nu har Udhusene stået sammen i flere
 Aar. Da Børnene var blevet gift og flyttet
 hjemmefra, og dyrene var væk, havde jeg for
 lidt at lave herhjemme, begyndte jeg som
 Hjemmetjener for Skarring Hømme da var jo

50 Aar. Det var en stor forandring for mig at komme hit at arbejde inde. Da jeg altid havde været hjemmegaaende Husbond, men at komme ind imellem fremmede Mennesker, var jo meget helt nyt for mig. Jeg fik et dejligt arbejde blandt ældre Mennesker, som brugte mit hjælp og man kunne være meget for og som jeg ogsaa opfattede paa den maade, at de var glade naar jeg kom og hjalp dem.

Det gik saa 13 Aar med det, saa jeg har cyklet mange km. i disse Aar, men de var plukke hit at sende mig ud, det blev saa nærmest i Tlbro som jeg fik min arbejdsplads. Samt barn kunne jeg fordrage Tlbro jeg syntes altid de har været saa prægtige dermed, men jeg blev meget glad for at fordes dernede. ~~En~~ Nu skulde jeg jo hit at have betaling for mit arbejde det var jeg jo ikke vant til, jeg begyndte med 5 kr i timen og det var jeg meget godt tilfreds med.

Jeg kunne paa en masse ting for de penge, men dengang jeg holdt op i 1980 fik jeg 75 kr i timen foruden feriepenge, men jeg syntes ikke at pengene slog bedre hit. Det var saa lide jeg holdt op, da jeg nok kunde mærke at jeg ikke havde det saa godt mere, og en dag maatte vi have Lagen, og da var mit Blodtryk paa 220. Saa var det slut med at arbejde inde, det var jeg meget ked af for jeg havde

meget af mit arbejde. Det varst ved det
 arbejde var naar man havde været et plet i
 mange Aar, saa døde de gamle, men det var
 jo ganske naturligt naar det var gamle
 mennesker ~~der~~ man passede. Vi kom ogsaa
 til at interessere os for Brugs. bevagelsen og
 var medlem i Ilbro Brugs i 27 Aar indtil
 en ikke kunde gaa mere, og Udløsen og Hans
 Hane overtog den som Hælmand. Hans ~~Han~~ var
 formand for Brugsene i Ilbro en Darrække
 Aar nok i 15-16 Aar. Paa kom der et andet
 Afsnit af vores Liv, vi skulde til at være os til
 en pensionist-tilværelse, det knirkede nok mest for
 mig, for jeg har altid gerne ville lave noget
 ud, men vi har nu stadigvæk vores Ejendomme
 og Haverne naar jeg meget op i den Tid.
 Jeg gik til Sang og i vores nye Kirke -
 Bidsknepparkirke, det var nok det skønneste.
 Jeg kunde tænke mig, da jeg altid har
 været meget glad for at synge i Kor, der
 gik 4 Aar, og saa en Dag var det ogsaa slut,
 min skumme var ikke god mere, det var et
 hårdt slag for mig, jeg holdt jo saa
 meget af Bidsknepparkirke, men alt for ja en
 ende. Vi fik jo 3 Børnebørn og det var en
 dejlig oplevelse, at faa 2 piger og en Dreng, dem
 holder vi meget af, og selv nu hvor de er
 blevet voksne elsker vi dem alle tre, vores
 egne børn og svigerbørn er ogsaa fine til

at komme hjem

Nu skriver vi 1990 og vi bor stadig paa
varens Ejendomme, og vi er ~~helt~~ 82 og 72 år,
men saa lange vi kan passe og hel, og
klare hvad der er at lave, er vi meget
aktivitetsfulde. Vi har mange gode venner der
kommer og besøger os, og meget glimrende
Naboer, Saa jeg hoaber vi maaske for at

blive her, der føler vi os godt tilpasset med
jeg bruger meget tid paa at skrive bøger, og
alt andet skrivni; læser kryds- og Tvers, og gaar
mange ture ude i naturen. Hans er ikke saa
meget for at komme ud om vinteren, men saa
længe han græskespise kan han lave cirka 40.
Nu tror jeg ikke jeg vil skrive mere om mig
selv, jeg hoaber det maaske blive til glæde, for
være familie at ^{de} kan læse om det.

Hans Løng.

Granby. 32.

Jeg glæmte at fortælle om Hvedegaards.

Reglvarke, det var da vi Børn fandtes meget
Tinus min bror arbejdede der, og min far
har ogsaa arbejdet der da vi var børn.

Da var det ikke saa moderne som Reglvarkestene
er i dag. Det var et haardt arbejde at være Regl-
varkearbejder dengang, det var et slid, at stå inde
i Teglværks-graven og lasse lev med spade og
skovel, der var nu Hånd der lassedet kiverne, og
saa blev der spændt en Vire paa dem og de
trukket op paa selve værket, og kippet af i
en stor bümpe, sendt ned i graven igen, det var
mange kiverne der skulde fyldes om dagen, og
om Sammen var det meget varmt for arbejderne
at stå i bagende Sol og lasse lev, vi børn gik
meget hjemme med dem, og vi skulde sammehede
hele vand til dem oppe med Ejendommen ved
Vejen for de havde soodant meget godt vand, og
vi skulde endelig pumpe mange gange for at det
kunde være godt kaldet, det fik vi 10 öre for
at hente og det gjorde vi jo gerne. dengang var
der ikke raad til at købe fl, det var ikke i 1984
nogen vejedes med at drikke vand, oppe paa selve
Reglværket rendte vi ogsaa meget, vi var jo kendt
med det hele, og arbejderne kendte os jo. Der var
noget Teglværks-Bisser som vi kaldte dem, det var
noget hyntløse stemmer som ikke havde andre
steder at være, og om Vinkene var de jo varme
oppe paa Ovnen, naar de brændte skumme, saa

du opholdt sig mange om vinteren, de lavede
 selv mad oven paa bakkene, de havde mange
 gange laant en gryde og nogle Skeer af min Aftor,
 og kastafler fik de ogsaa af Nabaerne, det var pæde-
 lige Skumstue som vi aldrig var bange for, de
 gjorde ingen forbad, men sammestiden fik de jo
 for meget af drikke, det var vist spirit blandet
 med billig Kisebarnen de drak. Jegvarkesbestyrer og
 hans Hane var gode ved dem, de lavede til bad
 Mad til dem, og de havde jo sammestiden og liggende
 brød af Nabaerne naar de ingen penge havde.
 Men nu er det kun et gammelt minde som dem
 der er ikke flere tilbage af dem, folk faar jo deres
 falkensvane nu, og de fleste af Jegvarkerne er
 nedlagt, der er kun enkelte store tilbage, og der er
 heller ikke plads til hestene i vor moderne samfund.
 Jeg arbede nogle timer om i egen deroppe, det første
 Dag nu havde der det var de kvadratkilometer den der
 skulde staaes en kant af, og de skulde vendes
 paa Hyldeene. Hans. Rørte sammestiden vand derop.
 Det er vist nok hvad jeg oplevede paa Jegvarket.
 nu er det vak, og der er et moderne Cement-Støbe
 paa den plads. Jeg havde nok mig for at vide se naar
 de sprængte den store Skarsten, men det gik saa
 hurtigt at det stak mens jo dog min Middagsbænk.
 Men Jegvarkesbestyreren og hans Hane købte huset
 og bor der endnu de er 84 og 82. Der er nu en ruste
 og passer dem selv, jeg gaar sammestiden derop og
 besøge dem, saa snakker vi Jegvark.